

Số: 459 /SNNPTNT-TYTS

Quảng Ninh, ngày 11 tháng 02 năm 2017

V/v tăng cường công tác phòng,
chống dịch bệnh trên ngao (nghêu)
nuôi năm 2017

Kính gửi: UBND các huyện, thị xã, thành phố ven biển

Năm 2016, tình hình dịch bệnh ở nhuyễn thể nuôi (ngao/nghêu, hào) trên địa bàn Tỉnh diễn biến khá phức tạp: từ tháng 01 đến tháng 4/2016, có 242/416 ha ngao (nghêu) nuôi của 90/162 hộ tại 3 xã Quảng Minh, Quảng Điền, Quảng Phú huyện Hải Hà bị chết do ảnh hưởng của thời tiết cực đoan, mật độ nuôi thả quá dày (trên 500 con/m², gấp 6 lần khuyến cáo của Tổng Cục Thủy sản), và tác nhân vi khuẩn cơ hội *Vibrio paraheamolyticus*, mức độ thiệt hại từ 30–50%; đầu tháng 5, có 16 bè nuôi Hào (1,5 ha) của 6/6 hộ dân tại 02 xã Tân Lập và Tân Bình huyện Đàm Hà bị chết do nhiễm ký sinh trùng *Perkinsus spp*, cùng một số nguyên nhân, tác động khác; đầu tháng 6, có 10,46/31,2 ha Hào nuôi tại xã Lê Lợi, huyện Hoành Bồ bị chết không rõ nguyên nhân. Tổng diện tích nhuyễn thể nuôi bị ảnh hưởng, bị thiệt hại trong năm 2016 là 253,96 ha (bằng 6,03% tổng diện tích nuôi, tăng 100 % so với CK năm 2015).

Theo thông tin từ Cục Thú y, từ cuối năm 2016 đến nay, tại một số tỉnh Ninh Bình, Thanh Hóa và Nghệ An, tình trạng ngao (nghêu) chết đã diễn ra trên diện rộng (Thanh Hóa 560 ha, Ninh Bình 1.100 ha, Nghệ An 15 ha; tỷ lệ thiệt hại từ 20 đến 90%). Nguyên nhân chính gây chết ngao (nghêu) nuôi được xác định là do điều kiện môi trường bất lợi làm ngao giảm sức đề kháng, tạo điều kiện thuận lợi cho các vi sinh vật phát triển và gây bệnh.

Để chủ động phòng, chống dịch bệnh trên ngao (nghêu) nuôi trên địa bàn Tỉnh năm 2017, Sở Nông nghiệp và PTNT đề nghị UBND các huyện, thị xã, thành phố ven biển chỉ đạo cơ quan chuyên môn, UBND cấp xã có nuôi ngao (nghêu), theo chức năng, nhiệm vụ triển khai thực hiện một số nhiệm vụ sau:

1. Tăng cường công tác phòng, chống dịch bệnh theo quy định tại Thông tư 04/2016/TT-BNNPTNT ngày 10/5/2016 của Bộ Nông nghiệp và PTNT về phòng, chống dịch bệnh động vật thủy sản;

2. Đẩy mạnh tuyên truyền, hướng dẫn người nuôi các biện pháp phòng bệnh và thực hiện công tác quản lý vùng nuôi, xử lý khi ngao (nghêu) có hiện tượng chết nhiều trong khu vực **theo hướng dẫn tại Phụ lục gửi kèm;**

3. Chủ động phối hợp với các cơ quan chuyên môn thuộc Sở Nông nghiệp và PTNT trong công tác quan trắc môi trường; giám sát, điều tra dịch bệnh, kịp thời phát hiện và cảnh báo sớm các nguy cơ, chủ động ứng phó với các sự cố môi trường, dịch bệnh trên ngao (nghêu) nuôi, hạn chế thấp nhất thiệt hại có thể xảy ra. Đồng thời, thực hiện nghiêm túc chế độ thông tin, báo cáo dịch bệnh theo quy định của Pháp luật về Thú y.

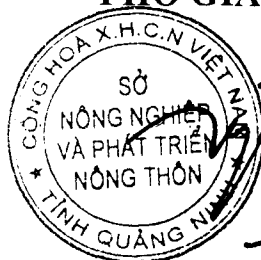
Đề nghị UBND các huyện, thị xã, thành phố quan tâm chỉ đạo thực hiện. Trong quá trình triển khai, nếu có khó khăn, vướng mắc đề nghị thông tin kịp thời về Sở Nông nghiệp và PTNT (qua Chi cục Chăn nuôi và Thú y) để phối hợp thực hiện ./.

Dương Văn Công

Nơi nhận:

- Như kính gửi (để t/h);
- Cục Thú y (để b/c);
- Lãnh đạo Sở: GD, PGD TS, NN;
- Các Chi cục: CN&TY, TS (để t/h);
- Trung tâm Khuyến nông (để t/h);
- Phòng KT-MT; Công Thông tin điện tử Sở;
- Lưu: VT, CCCN&TY.21b.

**KT.GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Nguyễn Văn Công

**Hướng dẫn một số biện pháp phòng, chống dịch bệnh trên ngao
(nghêu) nuôi năm 2017** (Ban hành kèm theo Công văn số 459/SNNPTNT-TYTS
ngày 21/2/2017)

I. Biện pháp phòng bệnh:

- Tuân thủ khung lịch thời vụ nuôi trồng thủy sản trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh năm 2017, theo hướng dẫn của Sở Nông nghiệp và PTNT tại Văn bản số 108/SNNPTNT-CCTS ngày 12/01/2017.

- Thực hiện tốt việc vệ sinh, khử trùng, tiêu độc, xử lý triệt để mầm bệnh tồn lưu trên các bãi nuôi.

- Tuyển chọn con giống có nguồn gốc, xuất xứ rõ ràng, khỏe mạnh, có kết quả xét nghiệm âm tính đối với ký sinh trùng *Perkinsus*.

- Vận dụng có hiệu quả, phù hợp với điều kiện thực tiễn sản xuất của địa phương, cơ sở quy trình kỹ thuật lĩnh vực thủy sản áp dụng cho 17 vùng quy hoạch sản xuất tập trung của tỉnh Quảng Ninh, ban hành kèm theo Quyết định số 798/QĐ-SNNPTNT ngày 17/11/2014.

- Chủ động phối hợp với Chi cục Chăn nuôi và Thú y, Chi cục Thủy sản định kỳ thu mẫu, giám sát dịch bệnh, môi trường hoặc khi có sự biến động về thời tiết (nắng nóng kéo dài, nước biển đổi màu, mùi bất thường, thủy triều đỏ...) hoặc có hiện tượng ngao (nghêu), động vật thân mềm trên bãi nuôi chết bất thường để đánh giá mức độ nhiễm bệnh và có biện pháp xử lý kịp thời.

II. Quản lý vùng nuôi:

- Quản lý thả nuôi thả trong vùng quy hoạch, nơi có đủ điều kiện tốt cho ngao sinh trưởng. Không nuôi ở những nơi nước nông, thời gian phơi bãi dài từ 3-4 giờ trở lên sẽ làm cho ngao/nghêu bị chết do nắng nóng mùa hè hoặc lạnh mùa đông. Không nuôi ở những nơi quá gần cửa sông do môi trường thường bị thay đổi đột ngột trong mùa mưa hoặc nguồn nước ô nhiễm từ sông đổ ra.

- Thực hiện thống kê diện tích nuôi trong quy hoạch, ngoài quy hoạch; diện tích thả nuôi hiện tại theo từng thôn, xã; nguồn giống (sản xuất trong tỉnh, nhập từ tỉnh ngoài, nước ngoài), số lượng giống thả theo từng thời điểm...

III. Biện pháp xử lý khi ngao bị chết nhiều trong khu vực nuôi:

Khi phát hiện môi trường biến đổi hoặc ngao (nghêu) chết bất thường, cơ quan chuyên môn cấp huyện phối hợp với chính quyền cấp xã chủ động nắm tình hình, điều tra sơ bộ nguyên nhân, thông tin kịp thời về Chi cục Chăn nuôi và Thú y (qua cán bộ phụ trách địa bàn), Chi cục Thủy sản để phối hợp điều tra nguyên nhân và triển khai biện pháp xử lý phù hợp, cụ thể như sau:

1. Điều tra tình hình ngao chết

- Diễn biến hoạt động nuôi ngao từ 2-3 năm trở lại đây: Thời gian ngao chết thường tập trung vào các tháng trong năm, nguyên nhân.

- Diễn biến ngao chết hiện tại: Thời điểm xuất hiện hiện tượng ngao chết, mức độ thiệt hại, tỷ lệ ngao chết trung bình.

- Triệu chứng của ngao từ khi yếu đến khi chết.

- Đặc điểm thời tiết khí hậu xung quanh thời điểm ngao chết.

- Sự biến động các chỉ tiêu môi trường xung quanh thời điểm ngao chết.

- Các công tác phòng chống đã được người dân và chính quyền địa phương thực hiện: Thống kê thiệt hại, cải tạo môi trường ..., các văn bản chỉ đạo.

2. Thu mẫu ngao và môi trường xác định nguyên nhân

- Loại mẫu cần thu: Mẫu ngao, mẫu nước, mẫu bùn. Trường hợp các loài thủy sản khác cũng chết thì thu thêm các mẫu thủy sản đó nhưng phải còn sống.

- Thời điểm lấy mẫu: Ngay khi có hiện tượng ngao chết bất thường.

- Vị trí lấy mẫu: Khu vực có nuôi ngao bị chết bất thường, thu tại nhiều vị trí và được ghi thông tin về mẫu đầy đủ, chính xác.

- Số lượng ngao cần thu/mẫu: 10-20 con/mẫu.

- Số lượng nước, bùn cần thu/mẫu: 500ml/mẫu.

- Mẫu được bảo quản trong thùng lạnh: 2-8°C và vận chuyển đến phòng thử nghiệm trong vòng 24 giờ kèm theo phiếu đề nghị chỉ tiêu xét nghiệm.

3. Các biện pháp xử lý vùng có ngao chết

Tùy theo tình hình thực tế, tiến hành thực hiện một số nội dung sau:

- Tiến hành thu hoạch đối với ngao đạt kích cỡ thương phẩm.

- San thưa ngao kích cỡ nhỏ hoặc di chuyển sang khu vực khác ít bị ảnh hưởng của các yếu tố nguy cơ.

- Vệ sinh bãi ngao: Thu gom xác ngao chết đưa ra khỏi khu vực nuôi ngay sau khi phát hiện ngao chết càng nhanh càng tốt nhằm hạn chế việc ô nhiễm môi trường làm tình hình ngao chết trầm trọng hơn.

- Tạm dừng thả nuôi mới cho đến khi xử lý xong nguyên nhân gây chết ngao và các chỉ tiêu môi trường trở lại ngưỡng cho phép.

4. Các công tác khác

- Cử cán bộ giám sát vùng nuôi để kịp thời cập nhật thông tin, báo cáo và đưa ra các biện pháp ứng phó kịp thời.

- Tiến hành thống kê thiệt hại, đề xuất các biện pháp xử lý và hỗ trợ người nuôi theo quy định.

- Thực hiện chế độ báo cáo theo quy định tại Điều 5, Thông tư 04/2016; quy chế phối hợp quản lý, hoạt động, báo cáo giữa Sở Nông nghiệp và PTNT với UBND cấp huyện.

- Tiến hành thông báo cho các vùng xung quanh để có biện pháp phòng chống kịp thời./.

